

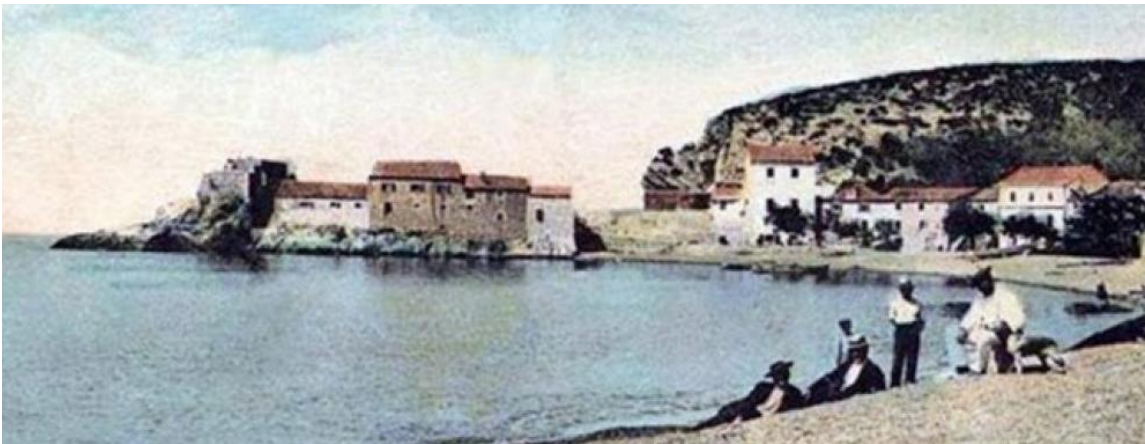
KARTA BOKE ONIH VREMENA

Već smo pomenuli čudesnu kartu Boke gdje velike sile, Venecija i Turska, vjekovima čuvaju svoja strateški važna uporišta. U njima trgovina, pomorstvo, suživot naroda ipak teče, doživljavajući čak velike uspone i procvat ali i strašne pohare, opsade, bitke i tragedije. U glavnim pomorskim centrima i njihovim prigradskim naseljima, u Perastu, Dobroti, Kotoru, Prčanju pa okolo - obalom Vrmca, Stolivom do Tivta, važnog zbog solane i imanja bogatih Bokelja, život pod patronatom Venecije se drugačije odvija nego u okolini koja je pod turskom upravom. U Herceg Novom, Turci dugo drže važno uporište na ulasku u Boku, zajedno sa mjestima do Veriga, pa Risanskim zalivom do Morinja i samog Risna koji je pod Turcima sve do 1687. Grbalj, plodna oblast između Kotora i Budve, sa nekoliko važnih uvala na obali, pod turskim je suverenitetom sve do 1718.god. Paštrovići su još od 1423. a Budva od 1435.god. pod Mlecima, kao granična oblast prema Baru i Ulcinju pod vlašću Turaka, koje je Venecija izgubila 1571.god.

Na takvoj prošaranoj karti raznih vladara i suživot u graničnim područjima je obilat događajima, opasan, kako na moru tako i po manjim, slabije zaštićenim mjestima, pod stalnim prijetnjama raznih napada koje podržavaju Turci. Njihove manje flote često krstare Jadranom, baš kao i alžirski, tunežanski i ulcinjski pirati. Ulcinj, pod Turcima od 1570.god. predstavlja opasnost kao utvrđeni centar turske piraterije. Pljačke nezaštićenih mjesta i sela, otmice bogatijih građana, pa i čitavih porodica, stalna su pogibelj. Zarobljeni muškarci često završavaju kao veslači po brodovima, a ostali kao roblje.

U festivalskoj *LIRICI*, razumljivo, ne stavljamo akcenat na opise istorijskih zbivanja, pomorske bitke i zaista brojne podvige slavnih pomoraca Boke, već na poeziju i muziku tih uzbudljivih vremena.

Ipak, upravo nas ta vremena i povezanost zbivanja u Boki i njenoj neposrednoj blizini, upućuju na istorijsku, pomorsku i muzičku šetnju do Paštrovića, Herceg Novog i Tivta.

Castel lastua (Petrovac) 1909.

Današnji Petrovac se kao Lastva prvi put pominje u "Ljetopisu popa Dukljanina" iz XII vijeka, a takođe i u povelji kralja Milutina iz 1308. godine.

POMORSTVO PAŠTROVIĆA I BUDVE

Poseban položaj Paštrovića i Budve, koji su svojom obalom otvoreni moru i strujama, onemogućavao je stvaranje makar jedne jače, zaštićene luke. Pa i pored te otežavajuće okolnosti, ta su mjesta ipak dala svoj skromni prilog bokeljskom pomorstvu, a politička im je istorija dosta slična. Budva, za koju se zna još iz doba Feničana i utvrđeni grad Sveti Stefan su glavni centri Paštrovića. Budva ima bogatu istorijsku prošlost i seže u V vijek p.n.e . Prema brojnim legendama Budva je najprije bila grad Ilira. Njeni prvi stanovnici bili su kralj istorijski poznate Tebe - Kadmo i kraljica Harmonija.

Za vrijeme Rimljana ovi su krajevi administrativno ostali na južnoj granici rimske Dalmacije. U srednjem vijeku pripadaju Vizantiji, zatim zetskim vladarima i Nemanjićima. Za doba kralja Milutina i cara Dušana, Budva dobija autonomiju i stvara prve temelje svog gradskog i pomorskog života. Nemanjići su značajni za duhovnost Paštrovića jer se tada grade paštrovski manastiri Duljevo i Gradište, gdje se i danas vide freske Stevana Nemanje Prvovjenčanog, Sv. Save, Milutina, kraljice Jelene i Stevana Dečanskog. Mnoge stare paštrovske odluke donosile su se po »carostavniku«, a to su svježi tragovi Dušanovog zakonika.

Posle smrti cara Dušana (1355. god.) Đurađ Balšić zauzeo je Budvu 1367. god. i ona će ostati u posjedu Balšića sve do smrti poslednjeg Balše III, do 1421. god. Budva je tada trgovačka luka Zete, vrlo živa i napredna, jer je dobro povezana kopnenim putevima sa ostalim mjestima i rudnicima u bližem i daljem zaleđu. Balšići su unaprijedili trgovinu sa Kotorom, Dubrovnikom i Albanijom, posebno rudama i solju, imali su 4 ratna i 8 trgovačkih brodova.

Bojeći se Turaka, Kotor je pod Venecijom od 1420. god., Paštrovići od 1423. god. a Budva od 1435. god. Pod mletačkom zaštitom, razvijaju svoje pomorstvo u granicama svojih mogućnosti koje su bile ograničene neposrednim susjedstvom Turaka u Baru i Grblju i stalnom prijetnjom njihovoj relativnoj slobodi i trgovini. S druge strane, turska opasnost približila je njihove i mletačke interese. Zajednički interes - odbrana protiv Turaka, bio je koristan za jedne i druge, naročito za Mlečiče koji su znali da vješto koriste Paštroviće i ove krajeve u svoje političke i privredne svrhe. Paštrovići su s druge strane imali razne trgovačke povlastice. U Veneciji su za svoje brodove imali sopstveno mjesto u pristaništu, bili su oslobođeni od nekih taksa i uživali druge privilegije.

Za doba Mlečana, Budva izgrađuje brodogradilište i gradi male brodove za obalnu plovidbu koji su bili vrlo korisni. Ima podataka da su plovili po istočnom Sredozemlju, čak do Carigrada. Njihovi proizvodi su: sir, masline, ulje, vino, rakija, suve smokve, sušena riba i meso, loj, vuna, koža, vosak, med, so i slana riba. Tokom Morejskog rata (1683-1699) česti su okršaji protiv Turaka na moru, a naročito protiv ulcinjskih pirata. S druge strane poznati su bili paštrovski korsari, Andrija Mitrović, Marko Bečić, Marko Rafailović, Krsto Perazić i naročito Krsto i Zane Kažanegra koji su bili poznati i po Dalmaciji.

Antička nekropola u Budvi

U XVIII v. Budva je i dalje važna vojna i saobraćajna baza, ona ima pomorska skladišta sa hranom i brodskom opremom i važna je sanitetska stanica pa primorava mnoge brodove da održe karantin u Petrovcu gde je bio mletački lazaret, pogotovo za one brodove koji dolaze iz turskih luka. Pominju se 9 kapetana i 24 patruna a češće Marko i Dimitrije Roza, Marko Perazić, Krile, Ivo i Petar Medin, Matija Kojović, Krsto Bečić i Nikola Anzulović. Njegovim je brodom krenuo arhimandrit Petar Petrović Njegoš (docnije mitropolit) za Rusiju 1775. god. Zabilježeno je da su Paštrovići 1808. god. imali 6 kapetana duge plovidbe i 287 mornara i veslača

Za vreme Napoleonovih ratova (1797-1814) Budva i Paštrovići bili su izloženi raznim rekvizicijama i nemirima što se negativno odrazilo na pomorstvo ovih krajeva. Francuski general Pachtod izvršio je kaznenu ekspediciju protiv Paštrovića 1812. god. Tom prilikom poharan je manastir Praskvica i uništena velika dragocjena arhiva stare paštrovske opštine koja se čuvala u ovom manastiru. To je bio gubitak od neprocjenjive kulturne vrijednosti.

Posle Bečkog kongresa (1815. god.) Austrija je vladala ovom obalom sve do Spiča, tako da joj ona pridaje istu važnost kao i Venecija. U razdoblju od 1830-1880 god. Budva se naglo uzdiže i poseduje 32 jedrenjaka obalne plovidbe i 4 jedrenjaka duge plovidbe, 38 brodovlasnika, 35 kapetana i patruna i oko 140 mornara; ona ima 15 registrirovanih gajeta sa 45 mornara. Pomorski kapetan Jovo Mitrović iz Paštrovića bio je poznat kao narodni dobrotvor, a kap. Stevo Medin, takođe iz Paštrovića, zapovednik »Obilića« i »Navjestnika« bio je vrlo zaslužan prilikom oslobođenja Ulcinja i Bara 1878.god. On je tajno donosio oružje crnogorskoj vojsci i iskrcao ga u Buljarici. Nikola Armelin, kapetan i brodovlasnik iz Budve i njegovi nasljednici, razvili su jako pomorsko poslovanje na Dunavu. Postepeno i blagodareći stalnoj saradnji i naporima ostalih Bokelja koji su radili na donjem Dunavu pokrenuto je pomorstvo Rumunije i Bugarske na Crnom Moru. U razvitku i unapređenju pomorstva u ovim zemljama naši bokeljski pomorci bili su zaista preteče i pioniri, to treba naročito istaknuti. Dobar dio Paštrovića, u razdoblju od 1860-1912 god. radili su u Carigradu, u pristaništu Galati, kao pomorski agenti, mešetari i snabdjevači brodova, naročito su *bili poznati* Joko Davidović i Ilija Zenović.

Obilic, brod kapetana Stijepa Medina

Dušan Medin, arheolog, govoreći o Stjepanu Medinu: „, ima jedan od najljepših nadgrobnih spomenika na tom groblju - jednostavan i elegantan sa isklesanim sidrom obmotanim mornarskim užetom. Kapetan je pohranjen

odmah pred ulazom u staru Medinsku crkvu čiji je, vjerovatno, i bio jedan od ktitora prilikom radova na crkvi krajem XIX vijeka“..

Jedrenjaci Budve i Paštrovića imali su istu sudbinu kao i u ostalim mjestima Boke. Oni su postepeno nestajali u oštroj konkurenciji sa parabrodima, a tako isto i nebrigom Austrije koja je preferirala Trst. Prvi svetski rat prekinuo je njihovu pomorsku djelatnost i mnogi su pomorci odselili za Ameriku. Danas, stanovnici Budve i Paštrovića rade mahom u turističkoj privredi, ali ima ih takođe koji plove našim brodovima i nastavljaju pomorsku tradiciju svojih predaka.

Izvor: Predrag Kovačević, Istorija bokeljskog pomorstva

Kultura, muzika i pjesništvo

O burnoj istoriji Budve i Paštrovića svjedoče mnogobrojni spomenici kulture, crkve i manastiri: crkva Sv.Ivana iz VII v., crkva Santa Maria in Punta iz 840. godine, crkva Svete Trojice iz 1804. U manastiru Stanjevići 1798. je izglasan prvi Crnogorski zakonik. Tri crkve čine manastir iznad Svetog Stefana, sa freskama iz XVII v. i predstavljaju centar pismenosti kod Paštrovića. Manastir Reževići je iz XIII v. a nedaleko od Petrovca manastir Gradište iz Srednjeg vijeka.

Iz ovih krajeva su: srpski despot i Paštrovski knez Stevan Štiljanović.

Manastir Stanjevići

Manastir Gradište

Pjesnik **Krsto Ivanović**, učitelj, pjesnik, hroničar, libretista, bio je član *Filharmonijske, Delfijske* i *Akademije Umjerenih* u Veneciji, gdje stvara i prati tokove evropske operne produkcije. Napisao je svojih pet drama-libreta u rasponu od 1663. do 1674. godine. O muzičkom životu Budve najprije

saznajemo zahvaljujući *Budvanskim analima* Krsta Ivanovića, koji detaljno opisuje forme kulturnog života. Tako, možemo pratiti događaje koji se vezuju uz katedralu Sv. Ivana Krstitelja u Starom gradu (Katedralu Budvanske biskupije, koja je bila aktivna do 1828, kada potpada pod jurisdikciju Kotorske biskupije, pod kojom egzistira i danas, ali kao titularna). Dakle, saznajemo da je Katedrala Sv. Ivana imala svoje orgulje, orguljaše, a vidi se i način biranja orguljaša (od strane Velikog vijeća). Drugih podataka o ovom instrumentu nema, osim da je građen u drugoj polovini XVII vijeka. Proslava zaštitnika grada bila je prilika da se građani okupe te svečanom procesijom, pjesmom i sviranjem obilježe patrona.

Čuveni pustolov *Stjepan Zanočić*, rođen je u Budvi 1751. godine. Proveo je više godina na učilištima u Padovi i Veneciji a česta putovanja su mu donijela uočljivu kulturu i ponašanja i izražavanja, što je rezultiralo njegovim članstvom u nekoliko evropskih akademija. Do izgnanstva iz Italije druguje sa Tomom Medinijem i Kazanovom a u Francuskoj sa Rusoom, D'Alambertom, Marmontelom pa čak i Volterom. Od velikih muzičara, zabilježena je prepiska i sa Glukom. U svakom predijelu u kojem je boravio, pisao je poeziju i prozu, te 1773. godine izdaje *Opere diverse* i *Poesie* u kojima sabire svoja i tuđa ostvarenja. Drama *Pigmalion* u stvari nije u originalu njegova, već je prijevod Rusoovog istoimenog djela. Zanočić je nerijetko predstavljao tuđa ostvarenja kao svoja, ali i svoja potpisuje imenima tadašnjih pjesnika, poput Rusoa, što mu je donosilo visoke poene u javnost. Njegova *Turska pisma*, oblik epistolarnog romana, izdatog u Drezdenu 1776. dr Aleksandar Radoman smatra prvim novovjekovnim romanom crnogorske književnosti. Pripadnik je tzv. *paštrovskog sazvežđa evropskih pustolova*, kako je to u jednom zborniku naveo Marko Sudić.

Drugi znameniti pustolovi iz sazvežđa paštrovskoga porijekla su Tomo Medin, Primislav Marko Zanočić (brat Stjepanov) ali i Simeon Narandžić-Zorić i David Narandžić. Za Simeona postoje podaci da je bio mecena muzičara i da je na svom dvoru organizovao česte muzičke događaje, poput scensko-muzičkih djela, balova, koncerata itd.

Slikari Anastas i Špiro Bocarić su, takodje, rođeni Budvani. Slikar Marko Gregović, rođen u Petrovcu, prije stotinjak godina organizovao je prvu samostalnu izložbu slika u Crnoj Gori.

Priredeno po izvoru: Kultura i muzika Budve i Paštrovića: fragmenti Conference Paper · August 2014 uploaded by Ivan S. Vukčević on 27 November 2015.

Poetski dio priče iz Paštrovića započinjemo listanjem Paštrovskog almanaha, (Poezija) gdje nalazimo ovu pjesmu nastalu najvjerojatnije u doba vladavine Mletaka.

PJESAN - Kazivala Jane Ot (bilježio Luka Lukša Medin, priredio dr Vojmir Vojo Medin

Hranila djevojka
Tri stvari potajne
Tri siva sokola

Jednoga hranila
Rosom od proljeća
Drugoga hranila
Hranom od nebesa
Trećega hranila
Zdravljem i veseljem.

Kojega hranila
Rosom od proljeća
Toga je poslala
Kralju španjolskomu
A kralj mi gjevojci
Spenze nebrojene

Na to mu gjevojka
Malo zahvalila
Manje poklonila
Aj mala ti hvala
Moj kralju španjolski
Ja od toga dobra
U moje majke imam.

Kojega hranila
Hranom od nebesa
Toga je poslala
Kralju franceskomu
A kralj mi gjevojci
Svile nekrojene

Na to mu gjevojka
Malo zahvalila

Manje poklonila
Aj mala ti hvala
Moj kralju Franceski
Jer ja toga dobra
U moje majke imam

Kojega hranila
Zdravljem i veseljem
Toga je poslala
Duždi od Mletaka
A dužde gjevojki
Konja i junaka

Na to mu gjevojka
Puno zahvalila
Više poklonila
Aj lijepa ti hvala
Dužde od Mletaka
Jer ja toga dobra
U moje majke nemam.

Književnik i narodni poslanik [Stjepan Mitrov Ljubiša](#), (1824- 1878) jedna je od najslavnijih ličnosti Paštrovića. Kao osamnaestogodišnji mladić postao je sekretar opštine u Budvi. Zalagao se za ravnopravnost jezika i vjera u Boki.

Izabran je 1861. godine za *zastupnika bokeških opština na Dalmatinskom saboru*, a od Sabora kao *odaslanik na Carevinsko vijeće*. Stekao je ugled istaknutog narodnog tribuna i spasitelja, pa ga je austrijski car 1870. godine naimenovao za predsjednika Sabora. Sedamnaest godina aktivno je učestvovao u parlamentarnom životu, držao govore, pripremao i podnosio zakonske predloge.

Originalnim književnim radom, pišući na narodnom jeziku, bavio se tek u posljednjoj deceniji svoga života (1868-1878). Najznačajnije mu je djelo *Pripovijesti crnogorske i primorske*, među kojima su vrlo poznate *Kanjoš Macedonović*, *Skočidjevojka*, *Pop Andrović novi Obilić* i dr. Pred kraj života objavio je *Pričanja Vuka Dojčevića*.

Za ovaj broj *Lirice*, odabrali smo posebno temu *Skoči djevojka*. Po predanju je djevojka po imenu Ruža bježala ispred otmičara i kad nije imala kuda, a neželeći da je uhvate, skočila je sa visoke stijene u more da bi ostala vjerna svome zaručniku. Što je bilo sa njom ne zna se, jedni kažu da su je odnijeli morski valovi a drugi da se odmah pretvorila u ribu-djevojku i da i sada dolazi i kruži obalom Petrovca.

O ovoj ljubavi piše i S.M. Ljubiša u priči *Skočidjevojka*: “Ruža stade da bježi k moru hitro kao divokoza. Ona dvojica koja su izostala ne htjedu za njom u sustopice, jer su se stidjeli da ih ko vidi gdje trče za ženskom glavom no potrкну sa strane da je izdaleka opkole. Kad Ruža na vrh rta, kad li tamo puta nema, već prostrano more nisko, plavo nebo visoko, a hajduci za plećima. Stan` djevojko nijesi pobjegla-vikne rado. Ruža se prekrsti i klikne: 'O duši ti bilo!' pa strmoglavi niz onu visoku lit”.

Njen vjerenik Stevan, piše dalje Ljubiša, koji se u međuvremenu poturčio i postao paša, kada je doznao za smrt svoje vjerenice, bolno je uzviknuo: “Sad roditelja nije, ujaka nije, žene nije, porodice nije, nije duše, nije obraza, sve mi je propalo, sve sam na svijetu izgubio osim svijesti zločina, koja me mori danonoćno”, i pokuša da izvrši samoubistvo ali ga je u tome iguman spriječio i poveo ga u manastir Hilandar da tamo okaje svoje grijeha i da se Bogu moli za plemenitu Ružinu dušu, piše dalje Ljubiša u pripovijetci.

Perom savremene lirike o *Paštrovskoj Pepeljuzi* piše dr Mila Medigović Stefanović, u svojoj *Zavičajnoj škatuli*. Autorka je rođena je u Titogradu gde je i maturirala u tamošnjoj Gimnaziji; živjela je u Baru, Žukovici, Petrovcu na Moru, Kotoru, Cetinju, Pljevljima, Beogradu, Svetozarevu (Jagodini) i Kragujevcu. U Beogradu je diplomirala i doktorirala na Filološkom fakultetu. Magistrirala je u Novom Sadu na feminološku temu. Radila je kao činovnik, profesor

i bibliotekar. Bavi se književnim radom - ponajviše kritikom, esejistikom i kulturnom historiografijom. Autor je monografija: *Nevjesta u svadbenom krugu* (1995), *Narodna biblioteka u Kragujevcu* (1866-2004) (2005), *Jagodinsko bibliotekarstvo* (1851-2011) i *Uramljena ljetovanja* (2013). Priprema knjigu ženskih eseja *Mjesečeva sojetiljka*. Živi, istražuje i piše u Beogradu.

SKOČIDJEVOJKA
(Paštrovska Pepeljuga)

Skamenilo se majčino mlijeko u tebi,
nevična jezerska plivačice.
Obećana, necjelivana,
maćehinski odniviljena, ugasnice mlada!

Tvoju snitvu i priček
u kući od bosiljka i ruzmarina,
tvoje uhvanje u biser blagoslova
pred momačkim pragom, nevjera obestrvi.

Savlada te djevojački umor,
teški naramak praznine i ničega.
Pelinov vijenac lažnih svatova,
tvoje potonje vidjelo.

Sa nigđice, na međi vode i oblaka,
đe ćeš, što ćeš, u kršu zatečena?
Iza, gorom ogrnuta planina,
ispred modri pelig, spas!

Bogu odanosti i Bogu čekanja,
licu i naličju Boga ljubavi,
ostaše dva dukata i nenošeni prsten
iz tajne zemaljske škrinje.

U skršenom zagrljaju rukovet neba i
nevjestino ruho od morske pjene.
Čestito plaćena pudbina vječitoj plovidbi
zatomljenoj u mramor legende.

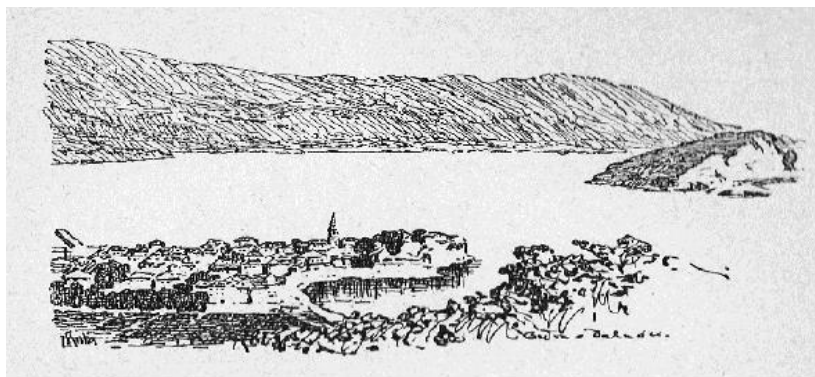
Drugi izbor iz savremene poezije *Paštrovskog almanaha*, je kratka pjesmica Radmile Franićević, rođene Davidović (Buljarica, 1944) koja je po završetku pedagoške škole predavala u Petrovcu engleski jezik. Objavila je zbirku poezije.

DVA STARA RIBARA

Čujte priču što more šapuće:

„Dva naša znanca stara,
vjerna drugara, ribara
više nijesu kod kuće.“

Nemirni val o stijenu bije
to možda ipak je varka
tu su i more i barka-
ipak, nešto nije k'o prije.

L.Kuba- crtež Budve , iz knjige *Pjesme dalmatske iz Boke* Ludvika Kube (1907.g.)

Tradicijom Paštrovića (opisi Paštrovske svadbe, kola, običaja, pjesama i tekstova) bave se gotovo svi istaknuti sakupljači narodnih pjesama, od Vuka Karadžića, Vuka Vrčevića, don Srećka Vulovića, Sava Nakićenovića do Jovana Vukmanovića i mnogih drugih (*Medin* 2016). Dionizije Miković tokom 1891. objavljuje niz tekstova o paštrovskoj svadbi, dok se muzičkom obradom tema iz Paštrovića bave i Dionizije de Sarno San Đorđo (opera *Gorde*, na pripovjetku S.M.Ljubiše *Gorde ili kako Crnogorka ljubi*), Mihovil Logar (muzička igra *Paštrovski vitez*, po tekstu *Kanjoša Macedonovića*,1974)...Pjesme zapisuju i najistaknutiji melografi i etnomuzikolozi Frano Kuhač (1869) , Miodrag Vasiljević (1953), Nikola Hercigonja(1954) Jovan Milošević (između 1936 i 1955) i Zlata Marjanović (od 2002. godine).

Obrada po izvoru: Zlata Marjanović, Začuh vilu u dubravi đe pjesan poje.

Orkestar društva iz Petrovca - tridesete

Svakako u kontekstu kulturnog stvaralaštva nezaobilazan je *Paštrovski almanah I i II* (2015-2016) čiji je treći broj u pripremi. Ova publikacija koju uređuje dr Miroslav Luketić, predstavlja zbirku tekstova domaćih i inostranih autora na različite teme iz oblasti umjetnosti, kulture, društveno-ekonomskih pitanja Paštovića.

Projekat *Paštrovske muzičke teme* u organizaciji *Udruženja Paštovića* i prijatelja Paštovića u Beogradu *Drobni pjesak*, okupio je 2014. godine savremene poslenike kulture Paštovića, među kojima maestra Bojana Sudića, dr Zlatu Marjanović, dr Milu Medigović Stefanović, Dušana Medina, dr Pavla Anđusa, mr Ana Zečević kao i mlađe kulturne radnike Kaću Zenović, Danijelu Medigović Kuč i druge. Oni su oživjeli uspomene na muzička djela Milorada Perazića, Nikole Gregovića, Branka Zenovića, kao i na vrijedna muzička ostvarenja, tradicionalna i ovovremena, inspirisana temama iz Paštovića.

U nizu narodnih pjesama iz Budve i Paštovića, bilježimo naslove: *Soko leti preko Budve grada*, *U košulji devojčica*, *Koliko noće noćas bi*, *Prođoh goru, prođoh drugu*, *Fatajte se bijele ruke*, *Bosioče u širinu rasti* (Budva, Franjo Kuhač, *Južno-slovenske narodne popievke 1878–1941*; Jovan Milošević, *Zapisi narodnih pjesama iz Crne Gore*), *Ko vince pije u slavu Božju*, *Domaćine, daj nam piti vina*, *Junak junaka okom pogleda*, *Pade cvijetak narandže*, *Uz trpezu, niz trpezu*, *Sitan kamen do kamena*, *Još mi tamo zovemo*, *Oj blago si nama*, *Osu se nebo zvijezdama* (Paštovići, Jovan Milošević, *Zapisi narodnih pjesama iz Crne Gore*), dok Miodrag Vasiljević, u Petrovcu na Moru zvučno zapisuje još i *Začuh vilu u dubravu đe pjesan poje*, *Oj jelova goro*, *Što u dvore, što pred dvore, što'no govore*, *Pošli zbogom kićeni svatovi*, *Svili prede lijepa devojka*, te niz svadbenih pjesama. Dr Zlata Marjanović pominje i 30-tak pjesama koje je nešto kasnije od Vasiljevića takođe u Petrovcu na Moru zvučno snimao N.Hercigonja, poput pjesama *Soko leti visoko*, *Vior dolom duje* itd. Zlata Marjanović bilježi u Budvi četrdesetak pjesama, među kojima su i *Igrah se zlatnom jabukom*, *Krneval se razbolio*, *Savila se bjela loza vinova*, a u Paštovićima oko stošezdeset pjesama, poput pjesama *Vino pije Dojčin Petar*, *varaždinski ban* ili *Primorkinja konja jaše*.

Moderato ♩ = 100

66. Будва

Со - ко. со - ко ле - ти. со - ко.

со - ко ле - ти. со - ко. со - ко ле - ти

пре - ко Бу - две гра - да.

Iz Zapisa narodnih pjesama iz Crne Gore, Jovan Milošević, priredila Zlata Marjanović 2000.

Ženska klapa HARMONIJA iz Budve, osnovana je 1983.god. Voditeljka klape, prof.Mirjana Pajović posebno je zaslužna za popularizaciju i njegovanje tradicionalne narodne pjesme Budve i Paštrovića koje obrađuje za klapu Harmonija. „Veliki rad i upornost, pravilno odabran i stalno proširivan repertoar, dobro pripremljeni i osmišljeni nastupi i često podmlađivanje grupe, imaju za posljedicu da Harmonija postoji više od tri decenije. Zahvaljujući takvom radu, ova grupa je postala sastavni i nezaobilazan dio kulturne i turističke ponude Budve“.

Izvor: Začuh vilu u dubravi đe pjesan poje, str 162.